

EXPUNERE DE MOTIVE

Rețeaua de medicină școlară care a funcționat în România până în 1989 a constituit unul din elementele de bază ale sistemului de sănătate și și-a demonstrat utilitatea în special în profilaxia unor boli transmisibile și în monitorizarea dezvoltării psihosomatice a copiilor. Medicina școlară a avut un rol determinant în imunizarea multor generații de elevi, astfel încât bolile specifice copilăriei s-au redus în mod semnificativ.

Astăzi, medicina școlară trebuie reconsiderată ca o parte esențială a procesului modern de învățământ. De mulți ani, "halatele albe" constituie un factor de siguranță în cadrul școlilor românești, atât prin abordarea situațiilor medicale de urgență, cât și prin supravegherea constantă a creșterii și dezvoltării școlărilor. Din păcate, în ultimii ani, rețeaua de medicină școlară a suferit un veritabil proces de destructurare, această specialitate devenind "cenușăreasa" medicinei românești. Salariile mici, dotarea insuficientă, iar activitatea predominant profilactică țin departe mulți absolvenți de medicină de acest domeniu. Numărul actual de medici de medicină școlară este de 22 la nivel național.

La momentul actual se manifestă dificultăți reale în acordarea asistenței medicale pentru preșcolari, elevi și studenți din cauza lipsei unei legislații care să clarifice atribuțiile sistemului de medicină școlară. Mai mult, lipsa unei preveniri a îmbolnăvirilor, prin promovarea continuă a educației pentru sănătate, duce la înmulțirea numărului de copii și tineri bolnavi, expuși unui mediu cu factori de risc ridicat. Prevenirea îmbolnăvirilor începând din faza preșcolară și continuată în celelalte nivele de învățământ, este un demers absolut necesar pentru viitoarele generații de adulți sănătoși. Acest lucru ar degreva și sistemul de sănătate de cheltuieli cu serviciile medicale, ceea ce ar duce la economii importante în acest domeniu.

În acest sens, trebuie ținut cont de câteva elemente de bază care intră în atribuțiile medicinei școlare pentru funcționarea unui sistem sănătos:

- efectuarea examenului medical de bilanț al stării de sănătate (al preșcolărilor, școlărilor, elevilor de liceu, precum și al studenților);
- dispensarizarea elevilor cu probleme de sănătate;
- selecția medicală a elevilor cu probleme de sănătate în vederea orientării lor școlar-profesionale la terminarea școlii generale și liceului;

- controlează prin sondaj igiena individuală a preșcolarilor și școlarilor;
- eliberează scutiri medicale sau vizează documentele medicale eliberate de alte unități sanitare pentru motivarea absențelor de la cursurile școlare și universitare;
- inițiază supravegherea epidemiologică a preșcolarilor din grădinițe, a elevilor și studenților;
- controlează respectarea condițiilor de igienă din spațiile de învățământ;
- inițiază cursuri de educație sexuală și de planning familial, precum și cursuri de nutriție și stil de viață;
- campania de vaccinare reprezintă o activitate foarte importantă a medicilor școlari, costurile acesteia fiind suportate însă de direcțiile de sănătate publică, însă nu din banii asigurați pentru medicina școlară ;
- asigură consiliere și ajutor psihologic.

În acest context, o zonă deosebit de importantă în asigurarea condițiilor de funcționare ale medicinei școlare este și mediul rural. Astfel, în localitățile în care nu există medici școlari, aceasta activitate revine medicilor de familie, contra cost, din bugetul Ministerului Sănătății sau al Casei Naționale a Asigurărilor de Sănătate. De asemenea, tot medicii de familie din mediul rural ar trebui să efectueze și examenele periodice ale preșcolarilor, elevilor și studenților, însă datorită lipsei de timp, de cele mai multe ori această activitate este neglijată. Astfel, copiii din localitățile și comunele unde nu există medici școlari au un risc mai mare de îmbolnăvire și de a se prezenta la medic pentru tratarea unor afecțiuni într-un stadiu mai grav, deși ar fi putut și ar fi trebuit să fie diagnosticate precoce.

În afară de elementele cu rol exclusiv profilactic, trebuie să reamintim de importanța rolului medicului școlar în medicina curativă, mai ales în cazul producerii accidentelor sau episoadelor acute de boală. Din atribuțiile acestuia la acest capitol, amintim:

- acordarea, la nevoie, a primului ajutor preșcolarilor, elevilor sau studenților aflați în evidența sa;
- examinarea și supravegherea medicală a elevilor și studenților bolnavi;
- acordarea de consultații medicale la solicitare, trimițând în continuare pentru urmărire, după caz, la medicul de familie sau la cea mai apropiată unitate ambulatorie de specialitate;

- prescrierea de medicamente eliberate gratuit pentru maximum 3 zile elevilor și studenților cu afecțiuni acute care nu necesită internare în spital;
- prescrierea de medicamente gratuite la recomandarea medicului specialist pentru elevii și studenții cu afecțiuni cronice.

Pentru ca medicina școlară să funcționeze la parametri normali în toate unitățile de învățământ de stat sau privat fiecare cabinet trebuie să dispună cel puțin de o dotare minimă care presupune câteva elemente de instrumentar, mobilier, materiale sanitare și medicamente. Însă, în cele mai multe din unitățile de învățământ din România, nu numai în mediul rural, se observă cu ușurință lucruri ca:

- lipsa cabinetului medical sau dentar, sau, acolo unde există, lipsa dotărilor necesare, a condițiilor de funcționare sau/și a personalului medical;
- lipsa continuității activității cabinetelor, acolo unde acestea există și funcționează;
- nerespectarea baremului de medicamente pe care trebuie să le dețină un cabinet de medicină școlară, barem oricum necorelat cu nevoile reale.

Un alt capitol important îl reprezintă Cabinetele de Medicină Dentară școlare și studențești existente. Prin personalul medical ce le deservește, aceste cabinete au contribuit la reducerea indicatorilor de îmbolnăvire oro-dentară. Studiile efectuate asupra eficacității acestui program, efectuate de către Facultatea de Medicină Dentară din cadrul Universității de Medicină și Farmacie "Gr. T. Popa" Iași, susțin cele afirmate.

Promovarea deprinderilor de igienă oro-dentară începând din etapa preșcolară și continuate la celelalte nivele de învățământ constituie un demers absolut necesar pentru sănătatea viitoarelor generații.

Modificarea baremului actual al normativului de personal medical ar face posibilă extinderea acestei rețele de Cabinete Școlare de Medicină Dentară prin organizarea de noi cabinete de medicină dentară și în alte unități școlare cu cifră de școlarizare sub baremul actual, precum și crearea unor noi locuri de muncă.

Pentru funcționarea Cabinetelor Școlare de Medicină Dentară la parametri optimi și în concordanță cu cerințele actuale ale acordării asistenței medicale de calitate sunt necesare:

- legislație care să stipuleze exact atribuțiile ce revin personalului medical-medic și asistentă;
- barem de dotări actualizat;
- fonduri materiale în concordanță cu necesarul de dotări (aparatura utilizată în prezent este depășită moral și fizic, fiind fabricată în urmă cu 30-40 de ani);
- medicina școlară să fie considerată specialitate medicală așa cum este medicina de familie.

De asemenea, se constată faptul că informațiile medicale despre preșcolari, elevi și studenți nu se transmit într-un mod eficient medicilor de familie. Acest fapt influențează negativ inclusiv Programele de sănătate în care este cuprinsă, dar și populația de vârstă preșcolară și școlară.

Având în vedere motivele enumerate, am considerat necesară elaborarea acestei propuneri legislative, care să reprezinte un cadru general, adaptabil la posibilitățile de finanțare ale statului, la dezvoltarea unor Programe naționale de sănătate, și care să impună modificări ale actelor normative care reglementează activitatea de medicină școlară.

În plus, considerăm că adoptarea acestei propuneri legislative va determina luarea unor măsuri necesare în ceea ce privește educația pentru sănătate, educația sexuală și deprinderea unor practici corecte referitoare la igiena mediului și a colectivităților, în ultimă instanță toate aceste aspecte regăsindu-se în conceptul de sănătate publică.

Având în vedere faptul că în România funcționează cca. 8500 de școli și în sistemul de învățământ sunt cuprinși cca. 3,4 milioane de elevi, fără a mai lua în calcul pe de o parte grădinițele și pe de altă parte universitățile, este evident faptul că proiectul de lege prezentat ar duce și la crearea de numeroase locuri de muncă într-un domeniu în care există resurse umane calificate și insuficient valorificate, respectiv medici și asistenți medicali.

Față de cele prezentate și în temeiul art.74 din Constituția României am elaborat Proiectul de Lege privind medicina școlară.